

**YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN İNTİBAK SORUNLARI: KONYA
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ VE CUMHURİYET
ÜNİVERSİTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLER
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA¹**

Ebru ERTÜRK² Berrin FİLİZÖZ³ Meral ERDİRENÇELEBİ⁴

Özet

Küreselleşmeyle birlikte eğitim alanında yaşanan gelişmelerden birisi Yüksek Öğrenim çağındaki gençlerin kendi ülkelerinden başka ülkelerdeki üniversitelerde eğitim görme zorunda kalmış olmalarıdır. Kimi zaman ülkeler arasında yapılan anlaşmalar, kimi zaman ise ortaya çıkan zorunlu nedenler ülkemizde de yabancı uyruklu ve göçmen üniversite öğrenci sayısını her geçen gün artırmaktadır. Farklı sosyal ve kültürel özelliklere sahip bir başka ülkede yaşamak ve eğitim görmek kendi içinde birçok sorunları da barındırmaktadır. Bu çalışma, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları sorunları ve bu sorunlar karşısında gösterdikleri uyumu, öğrencilerin demografik özellikleri dâhilinde incelemektedir. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nde kayıtlı ve aktif öğrenime devam eden toplamda yabancı uyruklu 723 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrenci listesi üniversite Rektörlüklerinden temin edilmiş, rastlantısal olarak seçilen örnekleme anket uygulanmıştır. Anket sonuçları istatistik programında analize tabi tutularak sonuçlar yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yükseköğretim
Yabancı Uyruklu Öğrenci
İntibak Sorunu

**ADAPTATION PROBLEMS OF FOREIGN STUDENTS: A RESEARCH ON
FOREIGN STUDENTS AT KONYA NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY AND
CUMHURİYET UNIVERSITY**

Abstract

One of the developments in the education of young people in higher education within the globalization is that they were forced to study in universities in other countries from their own country. Sometimes because of the agreements between countries, and sometimes due to the arising mandatory reasons, the number of

Keywords

Higher Education
Foreign Student
Adaptation Problem

¹Bu makale, 23-25 Eylül 2016 tarihlerinde Konya'da gerçekleştirilen Uluslararası Uygulamalı Bilimler Kongresi: Göç, Yoksulluk Ve İstihdam adlı kongrede sözlü olarak sunulan bildirinin yeniden düzenlenmiş halidir.

²Yrd.Doç.Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi/UBYO, ebruerturk@konya.edu.tr

³Doç.Dr., Cumhuriyet Üniversitesi/İİBF, bfilizoz@cumhuriyet.edu.tr

⁴Yrd.Doç.Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi/UBYO, merdirencelebi@konya.edu.tr

foreign and immigrant university students is increasing everyday in our country as well. Living and studying in another country with different social and cultural characteristics, presents many problems in itself. This study examines the problems of foreign students and their adaptation towards these problems within the students' demographic features at Necmettin Erbakan University and Cumhuriyet University. In total, there are 723 active registered foreign students at Konya Necmettin Erbakan University and Cumhuriyet University. This list of university students has been obtained from the Rectorates, and surveys have been applied to samples randomly be chosen among these. The survey results were reviewed according to the statistical analysis program.

GİRİŞ

Küreselleşme süreciyle birlikte, ülkeler arasındaki ilişki ve etkileşimin artmasına paralel olarak bilgi, teknoloji, insan, öğrenci, öğretim üyesi akışı ve değişimi de hızla artmaktadır. Ulusal sınırların öneminin azaldığı bir dünyada üniversitelerin geleceğe dönük hedeflerini uluslararası boyutta düşünmeleri ve bu yönde yeni hedefler belirlemeleri hayati bir önem taşımaktadır (DEİK, 2013,s.7). Yükseköğretimde uluslararasılaşma hem ekonomik gelişmenin hem de sosyal ve kültürel bütünleşmenin en önemli yolu olarak görülmektedir. (Taşçı Kaya, 2014,s.196).

Küresel köy olarak nitelendirilen dünyada yükseköğretimin uluslararasılaşması beraberinde birtakım sorunları da getirmekte ve bu sorunlarla mücadele etme zorunluluğunu ülkelere ve eğitim kurumlarına yüklemektedir. Üniversite eğitimi veya köyden şehre göç gibi çeşitli nedenlerle aynı ülke içerisinde yer değiştiren bireyler dahi bir uyum sorunu yaşarken, bir başka ülkeden gelen bireylerin bu veya buna benzer sorunları yaşamayacakları düşünülemez. Çünkü her toplumun kendine özgü bir kültürü vardır ve bir kültürden diğer kültüre geçen bir birey, uyum problemleri ile karşılaşmaktadır (Çöllü & Öztürk, 2009, s.223). Bu sorunlar kültürel, yaşamsal, ekonomik, eğitsel (akademik) ve psikolojik sorunlar olarak sıralanabilir (Çelik, 2013, s.44). Türkiye’de ve Dünyada Yabancı uyruklu öğrencilerin istatistiksel verilerine ve yaşadıkları uyum sorunlarına literatürde yer verilmiştir.

2. Literatür

UNESCO uluslararası öğrenciyi, eğitim amacıyla ulusal ya da bölgesel sınırların dışına çıkan ve uyruğu bulunduğu ülke dışında öğrenci olarak kayıtlı kişi olarak tanımlarken YTB (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı) yabancı öğrenciyi “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayıp öğrenci vizesi ya da özel izinlerle Türkiye’de her derece ve daldaki bir eğitim-öğretim kurumunda sosyal, kültürel, mesleki gelişim amacıyla kendi hesabına ya da burslu olarak öğrenim gören öğrenci” olarak tanımlamıştır (Uluslararası Öğrenci Raporu, 2015, s.18-19).

Öğrencilerin yurtdışında eğitim almayı tercih etme sebepleri; (a) akademik (nitelikli eğitim-öğretim, piyasaya uygun eğitim standartları), (b) kariyer (mesleki olanaklar, göç olanakları) ve (c) deneysel (yurt dışındaki eğitimden yüksek deneyim kazanma, farklı ülkelerden insanlarla tanışmak, sosyal ve kültürel aktivitelere katılma, farklı kültürleri ve ev sahibi ülkenin kültürünü öğrenme) (Enterieva & Sezgin, 2016, s.103) şeklinde iken; uluslararası öğrencilerin ülke tercihinde dikkate aldıkları hususlar ise şunlardır: (a) tercih edilecek ülkenin sunduğu eğitimin kalitesi, uluslararası tanınırlığı, dili ve maliyeti; (b)

ülkedeki genel yaşam maliyeti; c) ülkenin öğrencilik sürecinde ve mezuniyet sonrası öğrencilere sağladığı istihdam olanakları ve (d) ülkenin vize işlemlerinde sağladığı kolaylık. (Özoğlu, Gür & Coşkun, 2012, s.xxvii).

1970'li yıllarda dünyada 800 bin civarında olan uluslararası öğrenci sayısı 2012 yılında 4,5 milyona ulaşmış olup, bu rakamın 2020 yılında 8 milyona çıkması beklenmektedir (Uluslararası Öğrenci Raporu, 2015:2). Dünyadaki gelişmelere paralel olarak, üniversitelerimizde eğitim görmek üzere Türkiye'ye gelen uluslararası öğrenci sayısı da artmıştır. Üniversite ve eşdeğeri yükseköğretim kurumlarındaki uluslararası öğrenci sayısı 2000-2001 eğitim-öğretim yılında 16.656 iken, 2013-2014 eğitim- öğretim yılında 48.183'e ulaşmıştır. (Uluslararası Öğrenci Raporu, 2015, s.3).

1989 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte bağımsızlığını ilan eden Türk Cumhuriyetleri'ndeki öğrencilerin Türkiye'de eğitim görmesi amacıyla 1992 tarihinde Türk Cumhuriyetleri ile işbirliği yapılarak Türkiye'nin başlattığı "Büyük Öğrenci Projesi" başlatılmıştır. 1992-2010 yılları arasında (Kıroğlu, Kesten & E İma, 2010, s.26) başlangıçta 5 Türk Cumhuriyetini (Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan) kapsayan, giderek Türk Cumhuriyetleri ile birlikte Asya ve Balkanlar'daki ülke ve toplulukları da içine alan 58 devlet ve topluluğun dahil olduğu (Kılıçlar, Sarı & Seçilmiş, 2012, s.157; Özçetin, 2013, s.35) bu proje uluslararası öğrenci hareketine bir ivme kazandırmıştır.

Dünyada yabancı öğrencilerin en çok tercih ettiği ülkelere bakıldığında; ABD, İngiltere ve Fransa'nın ilk üçte yer alırken Almanya, Çin, Avusturya, Kanada ve Japonya şeklinde sıralama devam etmektedir (Paksoy, Paksoy & Özçalıcı, 2012, s.86). Bu ülkelerin tercih edilmesinin ana nedenleri arasında ülkelerin gelişmişlik seviyeleri, öğrencilere sağladıkları fırsatlar, inanç, düşünce ve fikir özgürlüğü sayılabilir (Paksoy, Paksoy & Özçalıcı, 2012, s.92).

Türkiye'de yabancı uyruklu öğrencilerin en çok tercih ettiği üniversitelere bakıldığında 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılı toplam uluslararası öğrenci sayısında; İstanbul Üniversitesi (3051), Marmara (2146), Anadolu Üniversitesi (2078) ve Ankara Üniversitesi (2018) ilk sıralarda yer almaktadır (Uluslararası Öğrenci Raporu, 2015, s.117-121).

İntibak Arapça bir kelime olup TDK' da Türkçesi uyum olarak yer almakta ve Uyum kelimesinin anlamı ise; TDK' da Toplumsal çevreye veya bir duruma uyma, uyum sağlama, intibak, bütünleşme olarak geçmektedir (TDK, 2016). Sosyal uyum ise, öğrencilerin buldukları ortamda amaçlarına etkin bir biçimde ulaşma sürecidir. "Sosyal uyum" üniversite öğrencisinin üniversite yaşamının kişilerarası ve sosyal taleplerine olan bakış açısı ile ilişkili olup bu bağlamda sosyal uyum; öğrencinin sosyal aktivitelere katılımı, yerleşkede yeni ilişkiler kurması ve eski ilişkilerini etkili ve gerekli bir şekilde yönetmesi olarak ele alınabilir (Özçetin, 2013, s.25-26).

Yabancı öğrenciler, öğrenimleri sırasında, ülkemizde eğitim, dil, ekonomik, psikolojik, sosyal ve kültürel farklılıklardan (toplum yaşamıyla ilgili kurallar, yemek kültürü, giyim alışkanlıkları, dini inançlar, eğlence alışkanlıkları, karşı cins ile ilişkiler vs.) kaynaklanan sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunlar öğrencilerin öğrenimlerine, yeni topluma ve çevrelerine uyumlarını güçleştirmektedir. Bunun yanında öğrencilerin uyumlarına, ekonomik koşullar, barınma koşulları, eğitim zorlukları, arkadaşlık ilişkileri,

sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılım gibi faktörlerin de etkili olduğu düşünülmektedir (Özçetin, 2013,s.36).

Kendi ülkelerinden başka ülkelerde yüksek öğrenim gören öğrenciler üzerine Türkçe yazında yapılmış çalışmalara rastlanmaktadır. Esentürk-Ercan (1998) doktora tez çalışmasında Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin sorunlarının öğrenim gördükleri üniversite, Türkiye'ye geliş yılı, Türkiye'de kalınan yer ve ülkesine gidiş sıklığı gibi değişkenlerden etkilendiği, vatandaşı olduğu ülke, Türkçeyi kullanma derecesi, Türkçe hazırlık kurslarına katılma durumu ve Türkiye'de yaşamaktan memnun olma durumu gibi değişkenlerden ise etkilenmediği ortaya çıkmıştır.

Kıroğlu, Kesten & Elma, (2010) çalışmalarında; yabancı uyruklu öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürünün benzerlik göstermesi nedeniyle Türkiye'de önyargı ya da dışlanma ile karşılaşmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca, yabancı uyruklu öğrencilerin ekonomik kaynaklarının sadece aileleri olduğu ve aileleri tarafından gönderilen paranın yetersiz kaldığı görülmüştür. Yabancı uyruklu öğrencilerin tamamına yakınının ise ev özlemi çektikleri ve ailelerini, arkadaşlarını ve memleketlerini özledikleri belirlenmiştir.

Kılıçlar Sarı & Seçilmiş (2012) çalışmalarında; dil ile ilgili uyum sorunlarıyla akademik başarı arasında düşük düzeyde ters yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Bununla birlikte mali sorunlar, sosyo-kültürel sorunlar, uyum sorunları ve kişisel sorunlar gibi uyum sorunları ile akademik başarı arasında bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özoğlu, Gür & Coşkun (2012) çalışmalarında uluslararası öğrencilerin önemli bir kısmının yabancı dilde eğitim görmesinin etkisiyle derslerde ve akademik süreçlerde zorlandıklarını ve yine bazı öğrencilerin kültürel farklılıktan kaynaklanan dile bağlı konaklama, sağlık sigortası ve maddi sorunlar yaşadıklarını tespit etmişlerdir.

3.Araştırma Bilgileri

3.1. Araştırmanın Önemi, Amacı ve Sınırlılığı

Ülkeler arası işbirliği çerçevesinde Türkiye Cumhuriyetleri, akraba toplulukları ve gelişmekte olan ülkelerle yapılan kültür anlaşmaları sayesinde çok sayıda üniversite öğrencisi ülkemize gelmektedir. Dünyanın pek çok ülkesinden gelen ve sayıları sürekli olarak artış gösteren bu öğrenciler öğrenimleri süresince birtakım intibak sorunları yaşamaktadır. Bu uyum sorunları gençlerin akademik başarılarını etkilemekte, kimilerinin mezun olamadan ülkelerine dönmelerine yol açmakta ve Türkiye'nin uluslararası öğrenci hareketliliği ve bu noktadaki olası kazanımları da sekteye uğramaktadır. Bu bağlamda çalışma üniversitelerde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal uyumlarını ve eğitim ve öğretimlerini etkileyen faktörlerin ve uyum sorunlarını analiz etmesi ve değerlendirmesi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaşadıkları sosyal uyum sorunları ve bu sorunlar karşısında gösterdikleri uyumu, öğrencilerin demografik özellikleri dâhilinde incelemektir.

Araştırma Türkiye genelini temsil yeteneği taşımamaktadır; Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Sivas Üniversitesi Yabancı Uyruklu ve aktif olarak eğitim alan öğrenciler ile sınırlıdır.

3.2. Araştırmanın Hipotezleri

1. Yabancı uyruklu öğrencilerin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de bulunulan süre içinde en çok zorlanılan konu”, “Alınan eğitimden memnuniyet düzeyi”, “Almakta olunan eğitimde en çok zorlanılan konu”, “Türkiye’de öğrenim görme tercihi kimin”, “Türkiye’de öğrenim görme memnuniyeti” “Sorunların çözümünde destek alınan kişi”, “Türkiye ile ülkeleri arasındaki en önemli fark”, “Kültürel farklılıklardan kaynaklanan en önemli sorun”, “Giyim farklılığı Türkiye’de rahat hareketi zorlaştırabilmesi”, “Ülkeler arası gelenek görenek farklılığından kaynaklı sorun yaşanması”, “Türkiye’de birlikte yaşanan insanların tutumları”, “Türkiye’de kız/erkek arkadaşı olması”, “Sosyal ve kültürel etkinliklere katılım”, “Halen yaşamakta olunan şehirden mutluluk duyma”, “Sonraki yaşamı Türkiye’de devam ettirme” ile ilişkisi vardır.

2. Yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Alınan eğitimden memnuniyet düzeyi”, “Almakta olunan eğitimde en çok zorlanılan konu”, “Türkiye’de öğrenim görme tercihi kimin”, “Türkiye’de öğrenim görme memnuniyeti”, “Türkiye ile ülkeleri arasındaki en önemli fark”, “Türkiye’de kız/erkek arkadaşı olması”, “Sosyal ve kültürel etkinliklere katılım”, “Halen yaşamakta olunan şehirden mutluluk duyma”, “Sonraki yaşamı Türkiye’de devam ettirme” ile ilişkisi vardır.

4. Metodoloji

4.1.Araştırmanın Evreni ve Örneklem Veri Toplama Aracı ve Yöntemi

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi’ne kayıtlı ve aktif öğrenime devam eden toplamda yabancı uyruklu 723 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrenci listesi üniversite Rektörlüklerinden temin edilmiş, rastlantısal olarak seçilen örneklem anket uygulanmıştır. 2015-2016 Eğitim-öğretim bahar dönemi Mart - Haziran ayları arasında veriler toplanmıştır. Örneklem 330 öğrenciden veriler toplanmıştır. Ancak 35 adet anket eksik doldurulduğu için araştırma kapsamından çıkartılmıştır. 238 adet Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve 57 adet Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrenci verisi toplamda 295 adet anket analize tabi tutulmuştur. Evrenin % 40,8’ini temsil etmektedir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Anket 53 ifadeden oluşmaktadır. Ölçek; Özçetin (2013) “Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler” başlıklı yüksek lisans tezindeki anket çalışmasından yararlanılarak oluşturulmuştur. Mülakat yapılan öğrencilerin tanıtıcı demografik bilgileri ve buldukları illere yönelik yaşadıkları sorunları belirlemeye yönelik ifadeler yer almaktadır. Katılımcıların demografik özelliklerini belirleyebilmek için betimleyici istatistiklerden yararlanılmıştır. Sonrasında ise her iki üniversitede bulunan yabancı uyruklu öğrencilerin demografik özellikleri ile değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla Ki-Kare Bağımsızlık testi uygulanmıştır.

5.Bulgular ve Yorum

5.1.Demografik Bulgular

Araştırma kapsamındaki ankete katılan 295 öğrenciye ait demografik özellikler Tablo 1.’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Dağılımı

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Yabancı Uyruklu Öğrenciler		Frekans	Yüzde	Cumhuriyet Üniversitesi Yabancı Uyruklu Öğrenciler		Frekans	Yüzde
Yaşı	18-24	183	76,9	Yaşı	18-24	50	87,7
	25-30	55	23,1		25-30	7	12,3
Cinsiyeti	Erkek	119	50,0	Cinsiyeti	Erkek	43	75,4
	Bayan	119	50,0		Bayan	14	24,6
Medeni Durumu	Evli	28	11,8	Medeni Durumu	Evli	2	3,5
	Bekâr	210	88,2		Bekâr	55	96,5
Türkiye’de Kaldığı Süre	1-2yıl	32	13,4	Türkiye’de Kaldığı Süre	1-2yıl	7	12,3
	2-3yıl	192	80,4		2-3yıl	35	61,4
	4-üstü yıl	14	6,2		4-üstü yıl	15	26,3
Geldiği Devletin Bulunduğu Bölge	Orta Asya	50	21,0	Geldiği Devletin Bulunduğu Bölge	Orta Asya	32	56,1
	Orta Doğu	91	38,2		Orta Doğu	19	33,3
	Balkanlar	21	8,8		Balkanlar	1	1,8
	Avrupa	27	11,4		Avrupa	3	5,3
	Afrika	35	14,7		Afrika	1	1,8
	Amerika	14	5,9		Amerika	1	1,8
Yükseköğretim Programı	Ön lisans	7	2,9	Yükseköğretim Programı	Ön lisans	1	1,8
	Lisans	176	73,9		Lisans	50	87,7
	Yüksek Lisans	55	23,1		Yüksek Lisans	6	10,5
Öğrenim Gördüğü Dönem	2. dönem	53	22,3	Öğrenim Gördüğü Dönem	2. dönem	21	36,8
	3. dönem	43	18,1		3. dönem	11	19,3
	4. dönem	52	21,8		4. dönem	6	10,5
	5. dönem	27	11,3		5. dönem	4	7,0
	6. dönem	38	16,0		6. dönem	8	14,0
	7. dönem	20	8,4		7. dönem	1	1,8
	8. dönem	5	2,1		8. dönem	6	10,5
	Ailenin gelir durumu	Yüksek	28		11,8	Ailenin gelir durumu	Yüksek
İyi		70	29,4	İyi	19		33,3
Orta		98	41,2	Orta	28		49,1
Düşük		42	17,6	Düşük	6		10,5
Burs alma	Evet	127	53,4	Burs alma	Evet	39	68,4

durumu	Hayır	111	46,6	durumu	Hayır	18	31,6
Burs aldığı devlet	Kendi devleti	28	20,9	Burs aldığı devlet	Kendi devleti	21	43,8
	Türkiye	106	79,1		Türkiye	27	56,3
Kaldığı Yer	Yurt-kur yurdu	14	5,9	Kaldığı Yer	Yurt-kur yurdu	41	71,9
	Özel yurt	132	55,5		Özel yurt	6	10,5
	Üniversite yurdu	28	11,8		Üniversite yurdu	4	7,0
	Evde	64	26,9		Evde	6	10,5
Toplam	238	100,00	Toplam	57	100,00		

Tablo 1 de görüldüğü üzere Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi (NEÜ) 238 yabancı uyruklu öğrencilerinin demografik özellikleri; 18-24 aralığı yaş grubu (%76,9), erkek ve bayan (%50-%50), bekar (%88,2) iken; Cumhuriyet Üniversitesi (CÜ) 57 yabancı uyruklu öğrencisinin demografik özellikleri; 18-24 aralığı yaş grubu (%87,7), erkek (%75,4), bekar (%96,5) en yüksek orana sahiptir. Türkiye’de kaldıkları süre açısından 2-3 yıl ibaresi NEÜ (%80,2) ve CÜ (%61,4) açısından en yüksek yüzdeye sahiptir. Geldiği devletin bulunduğu bölge açısından her iki üniversite de Orta Asya ve Orta Doğu Bölgelerinin yüzdeleri yüksek görünmektedir. Yükseköğretim programı olarak lisans programı; NEÜ’de %73,9 ile CÜ’de ise %87,7 ile birinci sıradadır. Öğrenim gördükleri dönem açısından her iki üniversite de çeşitlilik arz ederken, ailenin gelir durumunun iyi ve orta aralığında yoğunlaştığı (NEÜ %70,6 ve CÜ %82,4) görülmektedir. Burs alma durumuna göre NEÜ’de alanlar ve almayanlar hemen hemen aynı oranda CÜ’de ise burs alanların oranı %68,4 ile daha yüksektir. Burs aldığı devlet açısından NEÜ’nde Türkiye %79,1 iken; CÜ’de kendi devleti ve Türkiye hemen hemen eşit oranda görünmektedir. Kalınan yer açısından NEÜ’de özel yurt %55,5 ile en yüksek orana sahipken; CÜ’de Yurt-Kur yurdu %71,9 ile en yüksek orandadır.

5.2. Ki-Kare Bağımsızlık Testi

Örnekleme için yapılan Ki-Kare testi için sonuçlar tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2: Türkiye’de Bulunulan Süre İçinde En Çok Zorlanılan Konu

İfade 16		Yurt yaşantısı	Kültürel farklılık	Yalnızlık	Türkçe konuşma	Arkadaş ilişkileri	İlgili alanına uygun faaliyet olmaması	Total	
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	14	21	14	35	28	7	119
		Erkek	22	13	14	42	7	21	119
	Total		36	34	28	77	35	28	238
	Ki kare	Değer: 23,896 df: 5 p:,000							
Cinsiyet	Bayan	4	6	0	2	1	1	14	

CÜ	Erkek	5	13	11	4	5	5	43
	Total	9	19	11	6	6	6	57
	Ki kare	Değer:6,659 df: 5 p: ,247						

Tablo 2 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de bulunulan süre içinde en çok zorlanılan konu” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre Türkiye’de bulunulan süre içerisinde Türkçe konuşmada zorlandıkları görülmektedir. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de bulunulan süre içinde en çok zorlanılan konu” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,247$).

Tablo 3: Alınan Eğitimden Memnuniyet Düzeyi

İfade 17			Memnun	Kararsız	Memnun değil	Total
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	70	42	7	119
		Erkek	97	21	1	119
	Total		167	63	8	238
	Ki kare	Değer: 15,865 df: 2 p: ,000				
CÜ	Cinsiyet	Bayan	5	8	1	14
		Erkek	12	29	2	43
	Total		17	37	3	57
	Ki kare	Değer: ,513 df: 2 p: ,774				

Tablo 3 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Alınan Eğitimden Memnuniyet Düzeyi” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre Türkiye’de aldıkları eğitimden memnuniyet düzeyleri daha yüksektir. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Alınan Eğitimden Memnuniyet Düzeyi” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,774$).

Tablo 4: Almakta Olunan Eğitimde En Çok Zorlanılan Konu

İfade 19			Türkçe öğrenme	Eğitim Sistemi farklılık	Öğrenci iletişim	Öğretim elemanları iletişim	Derse konsantre olma	Ders kitapları okuma	Ders konularının anlaşılması	Total
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	42	7	14	7	14	21	14	119
		Erkek	7	48	0	15	28	14	7	119
	Total		49	55	14	22	42	35	21	238
	Ki kare	Değer: 80,873 df: 6 p: ,000								
CÜ	Cinsiyet	Bayan	6	6	0	1	1	0	0	14
		Erkek	7	21	3	3	2	1	6	43
	Total		13	27	3	4	3	1	6	57
	Ki kare	Değer: 6,732 df: 6 p: ,346								

Tablo 4 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Almakta Olunan Eğitimde En Çok Zorlanılan Konu” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre eğitim sistemindeki farklılıklardan dolayı zorlandıkları görülmektedir. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Almakta Olunan Eğitimde En Çok Zorlanılan Konu” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,346$).

Tablo 5: Türkiye’de Öğrenim Görme Tercihi

İfade 22			Kendi tercihi	Ailenin tercih	Bazı nedenlerle zorunluluk	Total
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	56	21	42	119
		Erkek	83	14	22	119
	Total		139	35	66	238
	Ki kare	Değer: 12,895 df: 2 p: ,002				
CÜ	Cinsiyet	Bayan	11	2	1	14
		Erkek	24	13	6	43
	Total		35	15	7	57
	Ki kare	Değer: 2,310 df: 2 p: ,315				

Tablo 5 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de Öğrenim Görme Tercihi Kimin” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,002$). Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin Türkiye’de öğrenim görme tercihlerinin kendi tercihleri olduğu görülmektedir. Ancak Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de Öğrenim Görme Tercihi Kimin” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,315$).

Tablo 6: Türkiye’de Öğrenim Görme Memnuniyeti

İfade 23			Memnun	Kararsız	Memnun değil	Total
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	77	42	0	119
		Erkek	91	28	0	119
	Total		168	70	0	238
	Ki kare	Değer: 3,967 df: 1 p: ,006				
CÜ	Cinsiyet	Bayan	7	6	1	14
		Erkek	28	13	2	43
	Total		35	19	3	57
	Ki kare	Değer: 1,023 df: 2 p: ,600				

Tablo 6 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de Öğrenim Görme Memnuniyeti” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,006$). Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre Türkiye’de öğrenim görme memnuniyetleri daha yüksektir. Cumhuriyet

Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de Öğrenim Görme Memnuniyeti” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,600$).

Tablo 7: Sorunların Çözümünde Destek Alınan Kişi

İfade 26		Kendi ülkesinden arkadaşlar	Öğretim Elemanl	Türk arkadaşla	Yurt görevli	Öğrenci temsilcileri	Okul yönetimi	Danışman öğretim elemanı	Total	
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	49	21	21	14	7	7	0	119
		Erkek	57	0	41	0	14	7	0	119
	Total		106	21	62	14	21	14	0	238
	Ki kare	Değer: 44,389 df: 5 p: ,000								
CÜ	Cinsiyet	Bayan	2	2	2	0	5	1	2	14
		Erkek	15	2	13	0	7	4	2	43
	Total		17	4	15	0	12	5	4	57
	Ki kare	Değer: 7,122 df: 4 p: ,130								

Tablo 7 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Sorunların Çözümünde Destek Alınan Kişi” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin karşılaştıkları sorunların çözümünde kendi ülkelerinden arkadaşlarından destek almaları bayan öğrencilere göre daha yüksektir. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Sorunların Çözümünde Destek Alınan Kişi” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,130$).

Tablo 8: Türkiye İle Kendi Ülkeleri Arasındaki En Önemli Fark

İfade 30		Kültürel	Eğitim	Dil	Din	İnsanların yaklaşım	Ekonomik	Temizlik	Total	
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	49	21	35	7	7	0	0	119
		Erkek	36	7	35	6	7	21	7	119
	Total		85	28	70	13	14	21	7	238
	Ki kare	Değer: 37,065 df: 6 p: ,000								
CÜ	Cinsiyet	Bayan	5	3	4	0	1	1	0	14
		Erkek	14	7	11	1	3	4	3	43
	Total		19	10	15	1	4	5	3	57
	Ki kare	Değer: 1,586 df: 6 p: ,954								

Tablo 8 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye İle Ülkeleri Arasındaki En Önemli Fark” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani yabancı uyruklu bayan öğrenciler erkek öğrencilere göre daha yüksek oranda ülkeleri ile Türkiye arasındaki en önemli farkı

kültürel olarak değerlendirmektedirler. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye İle Ülkeleri Arasındaki En Önemli Fark” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,954$).

Tablo 9: Kültürel Farklılıklardan Kaynaklanan En Önemli Sorun

İfade 31		Toplumsal Yaşam İle ilg. kurallar	Karşı cinsle ile ilişkiler	Eğlence alışkanlığı	Yemek alışkanlığı	Giyim alışkanlığı	Dini alışkanlığı	Total	
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	28	35	7	42	7	0	119
		Erkek	56	22	7	21	0	13	119
	Total		84	57	14	63	7	13	238
	Ki kare	Değer: 39,298 df: 5 p: ,000							
CÜ	Cinsiyet	Bayan	7	1	2	2	0	2	14
		Erkek	17	3	4	6	8	5	43
	Total		24	4	6	8	8	7	57
	Ki kare	Değer: 3,191 df: 5 p: ,671							

Tablo 9 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Kültürel Farklılıklardan Kaynaklanan En Önemli Sorun” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre daha yüksek oranda kültürel farklılıklardan kaynaklı en önemli sorun olarak toplumun yaşam kurallarını kabul ettiği görülmektedir. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Kültürel Farklılıklardan Kaynaklanan En Önemli Sorun” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,671$).

Tablo 10: Giyim Farklılığı

İfade 33	Giyim Farklılığı Türkiye de rahat hareketi zorlaştırır mı?					
		Evet	Bazen	Hayır	Total	
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	8	35	76	119
		Erkek	0	41	78	119
	Total		8	76	154	238
	Ki kare	Değer: 8,660 df: 3 p: ,034				
CÜ	Cinsiyet	Bayan	6	8	0	14
		Erkek	12	14	17	43
	Total		18	22	17	57
	Ki kare	Değer: 7,936 df: 3 p: ,004				

Tablo 10 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Giyim Farklılığı Türkiye de rahat hareketi zorlaştırır mı?” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,034$). Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Giyim Farklılığı Türkiye de rahat hareketi zorlaştırır mı?” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,004$). Her iki

üniversitenin yabancı uyruklu erkek öğrencileri giyim farklılığının hareketi zorlaştırmadığını düşünmektedirler.

Tablo 11: Ülkeler Arası Gelenek Görenek Farklılığından Kaynaklı Sorun Yaşanması

İfade 34			Evet	Bazen	Hayır	Total
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	21	56	42	119
		Erkek	7	55	57	119
	Total		28	111	99	238
	Ki kare	Değer: 9,282 df: 2 p: ,001				
CÜ	Cinsiyet	Bayan	9	1	4	14
		Erkek	11	15	17	43
	Total		20	16	21	57
	Ki kare	Değer: 7,935 df: 2 p: ,001				

Tablo 11 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Ülkeler Arası Gelenek Görenek Farklılığından Kaynaklı Sorun Yaşanması” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,001$). Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Ülkeler Arası Gelenek Görenek Farklılığından Kaynaklı Sorun Yaşanması” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,001$). Her iki üniversitenin yabancı uyruklu erkek öğrencileri ülkeler arası gelenek görenek farklılığının sorun oluşturmadığını düşünmektedirler.

Tablo 12: Türkiye’de Birlikte Yaşanılan İnsanların Tutumları

İfade 39			Yardımsız	İlgisiz	Olumsuz	Total
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	84	35	0	119
		Erkek	98	20	1	119
	Total		182	55	1	238
	Ki kare	Değer: 5,320 df: 1 p: ,001				
CÜ	Cinsiyet	Bayan	10	3	1	14
		Erkek	33	6	4	43
	Total		43	9	5	57
	Ki kare	Değer: ,469 df: 2 p: ,007				

Tablo 12 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de Birlikte Yaşanılan İnsanların Tutumları” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,001$). Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de Birlikte Yaşanılan İnsanların Tutumları” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,007$). Her iki üniversitenin yabancı uyruklu erkek öğrencileri Türkiye’de birlikte yaşadıkları insanların yardımsız olduklarını düşünmektedirler.

Tablo 13: Türkiye’de Kız/Erkek Arkadaşı Olması

İfade 41		Yok	Var	Var ama yabancı	Total	
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	42	56	21	119
		Erkek	14	92	13	119
	Total		56	148	34	238
	Ki kare	Değer: 24,639 df: 2 p: ,000				
	Df					
CÜ	Cinsiyet	Bayan	2	9	3	14
		Erkek	7	31	5	43
	Total		9	40	8	57
	Ki kare	Değer: ,841 df: 2 p: ,005				
	P					

Tablo 13 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de Kız/Erkek Arkadaşı Olması ” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Türkiye’de Kız/Erkek Arkadaşı Olması” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,005$).Her iki üniversitenin yabancı uyruklu erkek öğrencileri Türkiye’de karşı cinsten arkadaşları olduğunu söylemektedirler.

Tablo 14: Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılım

İfade 45		Sık sık	Yeterli	Çok seyrek	Yetersiz	Total	
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	14	35	42	28	119
		Erkek	14	48	36	21	119
	Total		28	83	78	49	238
	Ki kare	Değer: 3,498 df: 3 p: ,032					
CÜ	Cinsiyet	Bayan	4	4	5	1	14
		Erkek	8	18	3	3	43
	Total		12	22	8	4	57
	Ki kare	Değer: 1,961 df: 3 p: ,018					

Tablo 14 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılım” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,032$). Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılım” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,018$).Her iki üniversitenin yabancı uyruklu erkek öğrencileri sosyal ve kültürel etkinliklere yeterli düzeyde katıldıklarını düşünmektedirler.

Tablo15: Halen Yaşanmakta Olunan Şehirden Mutluluk Duyma

İfade 49			Evet	Kısmen	Hayır	Total
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	70	35	14	119
		Erkek	84	28	7	119
	Total		154	63	21	238
	Ki kare	Değer: 10,606 df: 3 p: ,014				
CÜ	Cinsiyet	Bayan	5	6	3	14
		Erkek	11	24	8	43
	Total		16	30	11	57
	Ki kare	Değer: ,631 df: 3 p: ,008				

Tablo 15 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Halen Yaşanmakta Olunan Şehirden Mutluluk Duyma” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,014$). Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre daha yüksek oranda Konya ilinde yaşamaktan mutlu oldukları görülmektedir. Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Halen Yaşanmakta Olunan Şehirden Mutluluk Duyma” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,008$).Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre daha yüksek oranda Sivas ilinde yaşamaktan kısmen mutlu oldukları görülmektedir.

Tablo 16: Sonraki Yaşamı Türkiye’de Devam Ettirme

İfade 52			İsterim	Kararsızım	İsterim ama bu ilde değil	Kesinlikle istemem	Total
NEÜ	Cinsiyet	Bayan	57	35	14	14	119
		Erkek	33	56	7	22	119
	Total		90	91	21	36	238
	Ki kare	Değer: 14,448 df: 4 p: ,006					
CÜ	Cinsiyet	Bayan	10	2	1	2	14
		Erkek	15	17	7	3	43
	Total		25	19	8	5	57
	Ki kare	Değer: 4,437 df: 4 p: ,049					

Tablo 16 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Sonraki Yaşamı Türkiye’de Devam Ettirme” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,006$). Yani yabancı uyruklu bayan öğrencilerin daha yüksek oranda sonraki yaşamlarını Türkiye’de devam ettirmeyi istedikleri görülmektedir. Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin cinsiyet değişkeninin “Sonraki Yaşamı Türkiye’de Devam Ettirme” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,049$).Yani yabancı uyruklu erkek öğrencilerin daha yüksek oranda sonraki yaşamlarını Türkiye’de devam ettirme konusunda kararsız oldukları görülmektedir.

Tablo 17: Alınan Eğitimden Memnuniyet Düzeyi

İfade 17			Memnun	Kararsız	Memnun değil	Total
NEÜ	Yaş	18-24	119	56	8	183
		25-30	48	7	0	55
	Total		167	63	8	238
	Ki kare	Değer: 10,491 df: 2 p: ,005				
CÜ	Yaş	18-24	18	26	6	50
		25-30	6	0	1	7
	Total		24	26	7	57
	Ki kare	Değer: 7,270 df: 2 p: ,026				

Tablo 17 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Alınan Eğitimden Memnuniyet Düzeyi” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,005$). Yani yabancı uyruklu 18-24 yaş öğrencilerin daha yüksek oranda aldıkları eğitimden memnun oldukları görülmektedir. Diğer yandan Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Alınan Eğitimden Memnuniyet Düzeyi” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,026$). Yani yabancı uyruklu 18-24 yaş öğrencilerin daha yüksek oranda aldıkları eğitimden kısmen memnun oldukları görülmektedir.

Tablo 18: Almakta Olunan Eğitimde En Çok Zorlanılan Konu

İfade 19			Türkçe öğrenm	Eğit. Sist. Farklılık	Öğrencil iletişim	Öğretim eleman.l.i letişim	Derse konsant. olma	Ders kitapl. okuma	Ders konul. anlama	Total
NEÜ	Yaş	18-24	42	28	7	15	35	35	21	183
		25-30	7	27	7	7	7	0	0	55
	Total		49	55	14	22	42	35	21	238
	Ki kare	Değer: 47,490 df: 6 p: ,000								
CÜ	Yaş	18-24	11	22	0	3	3	1	6	50
		25-30	2	5	3	0	0	0	0	7
	Total		13	27	3	3	3	1	6	57
	Ki kare	Değer: 3,472 df: 6 p: ,748								

Tablo 18 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Almakta Olunan Eğitimde En Çok Zorlanılan Konu” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencilerin en çok zorlandıkları konunun Türkçe öğrenme olduğu görülmektedir. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Almakta Olunan Eğitimde En Çok Zorlanılan Konu” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,748$).

Tablo 19: Türkiye’de Öğrenim Görme Tercihi

İfade 22			Kendi tercihi	Ailenin tercih	Bazı nedenlerle zorunluluk	Total
NEÜ	Yaş	18-24	91	35	57	183
		25-30	48	0	7	53
	Total		139	35	64	238
	Ki kare	Değer: 26,063 df: 2 p: ,000				
CÜ	Yaş	18-24	31	13	6	50
		25-30	4	2	1	7
	Total		35	15	7	57
	Ki kare	Değer: ,065 df: 2 p: ,968				

Tablo 19 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Türkiye’de Öğrenim Görme Tercihi Kimin” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’de öğrenim görme tercihlerinin kendi tercihleri olduğu görülmektedir. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Türkiye’de Öğrenim Görme Tercihi Kimin” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,968$).

Tablo 20: Türkiye’de Öğrenim Görme Memnuniyeti

İfade 23			Memnun	Kararsız	Memnun değil	Total
NEÜ	Yaş	18-24	134	49	0	183
		25-30	34	21	0	55
	Total		168	70	0	238
	Ki kare	Değer: 2,650 df: 1 p: ,004				
CÜ	Yaş	18-24	29	19	2	50
		25-30	6	0	1	7
	Total		35	19	3	57
	Ki kare	Değer: 4,662 df: 2 p: ,009				

Tablo 20 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Türkiye’de Öğrenim Görme Memnuniyeti” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,004$). Öte yandan Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Türkiye’de Öğrenim Görme Memnuniyeti” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,009$). Her iki üniversitede de 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’de öğrenim görmekten memnun oldukları görülmektedir.

Tablo 21: Türkiye İle Kendi Ülkeleri Arasındaki En Önemli Fark

İfade 30		Kültürel	Eğitim	Dil	Din	İnsanların yaklaşımı	Ekonomik	Temizlik	Total	
NEÜ	Yaş	18-24	64	28	56	7	14	7	183	
		25-30	21	0	14	6	0	14	55	
	Total		85	28	70	13	14	21	7	238
	Ki kare	Değer: 41,537 df: 6 p: ,000								
CÜ	Yaş	18-24	17	9	14	0	3	5	2	50
		25-30	2	1	1	1	1	0	1	7
	Total		19	10	15	1	4	5	3	57
	Ki kare	Değer: 10,249 df: 6 p: ,116								

Tablo 21 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Türkiye İle Ülkeleri Arasındaki En Önemli Fark” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye ile kendi ülkeleri arasında kültürel farklılığı en önemli fark olarak kabul ettikleri görülmektedir. Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Türkiye İle Ülkeleri Arasındaki En Önemli Fark” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,116$).

Tablo 22: Türkiye’de Kız/Erkek Arkadaşı Olması

İfade 41		Yok	Var	Var ama yabancı	Total	
NEÜ	Yaş	18-24	49	113	21	183
		25-30	7	35	13	55
	Total		56	148	34	238
	Ki kare	Değer: 7,949 df: 2 p: ,019				
CÜ	Yaş	18-24	9	36	5	50
		25-30	0	4	3	7
	Total		9	40	8	57
	Ki kare	Değer: 6,176 df: 2 p: ,036				

Tablo 22 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Türkiye’de Kız/Erkek Arkadaşı Olması ” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,019$). Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Türkiye’de Kız/Erkek Arkadaşı Olması” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,036$).v Her iki üniversitenin 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencileri Türkiye’de karşıt cinsten arkadaşları olduğunu söylemektedirler.

Tablo 23: Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılım

İfade 45		Sık sık	Yeterli	Çok seyrek	Yetersiz	Total	
NEÜ	Yaş	18-24	14	63	57	49	183
		25-30	14	20	21	0	55
	Total		28	83	78	49	238

	Ki kare	Değer: 26,856					df: 3	p: ,000
CÜ	Yaş	18-24	9	21	11	9	50	
		25-30	3	1	2	1	7	
	Total	12	22	13	10	57		
	Ki kare	Değer: 3,827					df: 3	p: ,281

Tablo 23 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılım” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,000$). Yani 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere yeterli düzeyde katıldıklarını düşünmektedirler. Diğer yandan Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılım” ile ilişkisi vardır hipotezi reddedilmektedir ($p=,281$).

Tablo 24: Halen Yaşanmakta Olunan Şehirden Mutluluk Duyma

İfade 49			Evet	Kısmen	Hayır	Total	
NEÜ	Yaş	18-24	119	47	17	183	
		25-30	35	13	7	55	
	Total	154	60	24	238		
	Ki kare	Değer: 3,352					df: 3
CÜ	Yaş	18-24	14	26	10	50	
		25-30	2	3	2	7	
	Total	16	29	12	57		
	Ki kare	Değer: ,940					df: 3

Tablo 24 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Halen Yaşanmakta Olunan Şehirden Mutluluk Duyma” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,040$). Yani 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencilerin 25-30 yaş öğrencilere göre daha yüksek oranda Konya ilinde yaşamaktan mutlu oldukları görülmektedir. Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Halen Yaşanmakta Olunan Şehirden Mutluluk Duyma” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,004$). Yani 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencilerin 25-30 yaş öğrencilere göre daha yüksek oranda Sivas ilinde yaşamaktan kısmen mutlu oldukları görülmektedir.

Tablo 25: Sonraki Yaşamı Türkiye’de Devam Ettirme

İfade 52			İsterim	Kararsızım	İsterim ama bu ilde değil	Kesinlikle istemem	Total
NEÜ	Yaş	18-24	70	63	21	29	183
		25-30	20	28	0	7	55
	Total	90	91	21	36	238	
	Ki kare	Değer: 19,815					df: 4

CÜ	Yaş	18-24	21	18	7	4	50
		25-30	4	1	1	1	7
	Total		25	19	8	5	57
	Ki kare	Değer: 2,391		df: 4	p: ,004		

Tablo 25 incelendiğinde Necmettin Erbakan Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Sonraki Yaşamı Türkiye’de Devam Ettirme” ile ilişkisi vardır hipotezi kabul edilmektedir ($p=,001$). Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi yabancı uyruklu öğrencilerinin yaş değişkeninin “Sonraki Yaşamı Türkiye’de Devam Ettirme” ile ilişkisi vardır hipotezi de kabul edilmektedir ($p=,004$). Her iki üniversitenin 18-24 yaş yabancı uyruklu öğrencilerinin 25-30 yaşa göre daha yüksek oranda sonraki yaşamlarını Türkiye’de devam ettirmeyi istedikleri görülmektedir.

SONUÇ

Göçmen sayısı tüm dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de her geçen gün artmaktadır. Gerek ülkeler arasında yapılan anlaşmalar gerekse ülkemizin kimi az gelişmiş ülkeler için daha iyi eğitim koşullarına sahip olduğu düşüncesi, ülkemizde yükseköğrenim görmek amacıyla gelen yabancı uyruklu sayısını olumlu düzeyde etkilemektedir. Bu öğrenciler buldukları ülke ve şehrin kültürüne uyum sağlamaya çalışırken, bir yandan da iyi bir eğitim almak için çaba göstermektedirler. Bu noktada ortaya çıkan en önemli konu ise bu öğrencilerin hem toplumsal yaşama hem de eğitim sistemine göstermek zorunda oldukları uyum konusudur.

Bu çalışma Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları uyum sorunlarına ilişkin bir araştırmadır. Burada öğrencilerin demografik faktörlerinin uyum konusunda belirlenen değişkenlerle ilişkisi istatistiksel analizlerde belirlenmeye çalışılmıştır. Bu analizler sonucunda Necmettin Erbakan Üniversitesi’nde öğrenim gören yabancı uyruklu erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre Türkçe konuşmada zorlandıkları, aldıkları eğitimden memnun oldukları, eğitim sistemindeki farklılıklardan dolayı zorlandıkları, Türkiye’de öğrenim görmelerinin kendi tercihleri olduğu, karşılaştıkları sorunların çözümünde kendi ülkelerinden gelen arkadaşlarından daha fazla destek aldıkları, kültürel farklılıklardan kaynaklı en önemli sorunun toplumun yaşam kuralları olduğu, Konya’da ve Sivas’ta yaşamaktan daha mutlu oldukları gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Yine yaş değişkenine ilişkin olarak 18-24 yaş arası öğrenciler için cinsiyet değişkeninde elde edilen sonuçlara benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırmanın iki üniversite öğrencileri üzerinde yapılması, Cumhuriyet Üniversitesinde yabancı uyruklu öğrenci sayısının az olması ve bu sayının bazı hipotezlerin reddedilmesinde etkili olabileceği, yine öğrencilerin Türkçe bilgilerinin yetersiz olması gibi unsurlar bir kısıt olmakla birlikte, bu çalışmanın konuyla ilgilenenlere yardımcı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca başka üniversitelerdeki öğrencilerle bu çalışmanın yürütülmesi ve benzer çalışmaların üniversite, ilgili kurumlar ve yerel yönetimlerle paylaşılması da bilimsel çalışmaları daha anlamlı ve etkin hale getirecektir.

Kaynakça

- Çelik, İ. (2013). "Türkiye'de yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sorunları", *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Trakya Üniversitesi SBE, Edirne.
- Çöllü, E.F.&Öztürk Y.E. (2009). "Türk cumhuriyetleri, Türk ve akraba topluluklarından Türkiye'ye yükseköğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilerin uyum ve iletişim sorunları (Konya Selçuk Üniversitesi örneği)", *Journal of Azerbaijani Studies*, 12 (1-2): 223-239.
- DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu) (2013). "Uluslararası yükseköğrenim ve Türkiye'nin konumu" , *Eğitim Ekonomisi İş Konseyi Raporu*, Mart- 2013, İstanbul.
- Enterieva M. &Sezgin F. (2016). "Türki Cumhuriyetlerden Türkiye'ye gelen yükseköğretim öğrencilerinin akademik ve sosyal beklentilerinin karşılanma düzeyi", *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(1), Nisan-2016:102-115.
- Esentürk-Ercan, L.(1998). "Yabancı uyruklu ve Türk üniversite öğrencilerine ait sorunların bazı değişkenler açısından incelenmesi" , *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara.
- Kılıçlar, A., Sarı, Y., Seçilmiş C. (2012). "Türk dünyasından gelen öğrencilerin yaşadıkları sorunların akademik başarılarına etkisi: turizm öğrencileri örneği", *Bilig: Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, Bahar 2012, Sayı: 61:157-172.
- Kıroğlu, K., Kesten, A. & Elma, C. (2010). "Türkiyede öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları", *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), Aralık 2010: 26-39.
- Özçetin, S. (2013). "Yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal uyumlarını etkileyen etmenler" , *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Hacettepe Üniversitesi SBE, Ankara.
- Özoğlu, M., Gür, B. S. &Coşkun, İ.(2012). Küresel eğilimler ışığında Türkiyede uluslararası öğrenciler. Ankara: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.
- Paksoy, H. M., Paksoy S. & Özçalıcı M.(2012). "Türkiyede yüksek öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal sorunları: Gap bölgesi üniversiteleri örneği", *KSÜ İİBF Dergisi*, Sayı:2:85-94.
- Taşçı Kaya, G. (2014). "Yükseköğretimin uluslararasılaşması ve küresel hareketlilik kitap incelemesi", *Eğitim Bilimleri Dergisi*, Yıl: Ocak 2014, Sayı:39:195-199.
- TDK(2016)http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.578f585b7debe8.34392614 adresinden erişildi. (Erişim Tarihi:20.07.2016)
- Uluslararası Öğrenci Raporu (2015). "Yükseköğretimin uluslararasılaşması çerçevesinde Türk üniversitelerinin uluslararası öğrenciler için çekim merkezi haline getirilmesi", *Araştırma Projesi Raporu*, KAM (Kalkınma Araştırmaları Merkezi) Kalkınma Bakanlığı: Ankara.